

VERSLAG van de vergadering van de Financiële Audit Commissie (FAC) van 28 mei 2018 in het Provinciehuis van Utrecht

Voorzitter:

Drs. J. Germs

Aanwezig:

De heer drs. D. Straat (gedeputeerde), mr. B.M.H. de Brey MBA (VVD), M.J. de Droog, MSc/RA (D66), ir. H.P. van Essen (GroenLinks), mw. Koster-Lejeune (PvdA), mw. N. de Haan-Mourik (ChristenUnie), ir. H. IJssennagger (PVV) en W.G.J. Wijntjes, RA (CDA).

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Mw. M.L. Engelsman (griffier)

---

1. OPENING EN ALGEMEEN

1.1 Opening

De voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van de heer Van Ojen. In het bijzonder wordt het nieuwe commissielid mevrouw Koster-Lejeune welkom geheten.

1.2 Vaststellen agenda

Gemeld wordt dat punt 2.1 komt te vervallen omdat de accountant niet deze vergadering, maar de volgende vergadering zal bijwonen. De accountant zal dan de tussentijdse bevindingen presenteren wat betreft de stand van zaken jaarrekening.

Eerder is al gemeld dat ook punt 2.4 is komen te vervallen.

1.3 Mededelingen

Geen.

1.4 Verslag Audit Commissie d.d. 23 april jl.

Het verslag van deze vergadering wordt vastgesteld, met in achtneming van het feit dat de naam van de heer Wijntjes aan de presentielijst wordt toegevoegd.

Mevrouw Koster-Lejeune las in het verslag dat de auditcommissievergaderingen naar de avond zullen worden verplaatst. Haar vraag is of dat de volgende keer nu wel of niet gaat gebeuren. De PvdA geeft er de voorkeur aan deze vergaderingen op dezelfde avond te plannen als de BEM commissievergaderingen, gelet op de afstemming tussen beide commissies.

De voorzitter antwoordt dat het presidium heeft besloten dat de auditcommissievergaderingen pas na de zomervakantie naar de avonden worden verplaatst. Het tijdstip van de vergadering van 18 juni blijft dus ongewijzigd.

Mevrouw Koster-Lejeune vraagt voorts naar de voortgang van het onderzoek van EY naar de klokkenluidersmelding. De voorzitter antwoordt dat daarover pas na de zomervakantie wordt gerapporteerd.

De heer Wijntjes vraagt of de afspraak tussen de gemeente Utrecht en de U10 over de dekking van de eerste tranche aan kosten ad € 14 miljoen Uithoflijn inmiddels definitief is gemaakt. Gedeputeerde Straat licht toe dat hij een goed gesprek heeft gehad met de U10 gemeenten over hun claim op de € 14 miljoen. Alle bestuurlijke partijen begrijpen dat dit bedrag nodig is voor dekking van het tekort op de Uithoflijn maar dat er ook projecten zijn die in 2018 klaar staan. Hij heeft de wethouders opgeroepen een lijst samen te stellen van projecten die in 2018 worden gerealiseerd. Die lijst is -ingekort- inmiddels geleverd. Bij

de kadernota zullen GS met een voorstel komen hoe die projecten alsnog kunnen worden gehonoreerd. Het lijkt er overigens op dat er ook nog een dekkingsmogelijkheid komt, buiten de algemene middelen om (een reserve). T.z.t. zal hij daar op terugkomen.

De heer Wijntjes memoreert dat er een gesprek zou plaatsvinden met de accountant over de onderzoeksvragen in het kader van de klokkenluidersregeling. Hij vraagt naar de stand van zaken.

Gedeputeerde Straat antwoordt dat hij in de volgende vergadering een memo zal voorleggen over het gesprek met de accountant met betrekking tot de onderzoeksvragen klokkenluidersmelding.

1.5 Rondvraag

Geen.

1.6 Termijnagenda

De heer Van Essen komt terug op de wens van de heer De Brey om werkafspraken en de rolverdeling met de commissie BEM nader vast te leggen, niet alleen in de notulen, maar ook in een ander document. Hij vraagt hoe dit wordt opgepakt.

Mevrouw Engelsman antwoordt dat dit mee genomen wordt in de evaluatie van deze auditcommissie, gepland voor de zomer. De behandeling hiervan zal in september plaatsvinden. Het verzoek van de heer De Brey zal in dat kader worden meegenomen. Er zal een duidelijk document komen over de werkverhouding tussen de commissie BEM en de auditcommissie.

De heer De Brey heeft inmiddels contact gehad met de griffier over dit punt. De griffie herkent dit punt en zoekt naar een natuurlijk moment om dit op te pakken. Hij kan zich in de gang van zaken vinden.

De heer Van Essen sluit zich daarbij aan, maar wel stelt hij voor in de termijnagenda te vermelden dat de werkafspraken met BEM bij de eerste evaluatie worden aangescherpt. De griffier zegt dat toe.

De heer Ijssennagger leest in de termijnagenda dat er nog steeds 2 punten uit 2016 (afkomstig uit de subcommissie) open staan. Hij vraagt dienaangaande naar de stand van zaken.

Wat betreft het combineren van de kadernota en de meicirculaire, licht gedeputeerde Straat toe dat GS wellicht met beide documenten komen. Duidelijk onderscheid moet er wel zijn tussen het gesprek over hetgeen er nog nodig is voor 2018 en wat de kadernota 2019 is. Hij weet nog niet of het om twee aparte stukken zal gaan of om één stuk. Hij kan zich voorstellen dat het één stuk wordt waarin het onderscheid duidelijk wordt gemaakt.

De heer Ijssennagger wijst erop dat het gesprek daarover verwarrend kan worden, omdat de ene spreker het heeft over het lopende jaar terwijl een andere spreker doelt op de kaderstelling. Dat maakt het onderlinge debat vaak verwarrend.

Voorts begrijpt hij dat “monitoring en planning worden meegenomen bij de vernieuwing van het strategisch financieel instrumentarium”. Is dat nu aan de orde?

De voorzitter meent dat het gaat om de kaders die vandaag worden gesteld, middels de financiële verordening. Dit punt kan daarmee in de termijnagenda komen te vervallen.

2. Financiën

2.1 Onderbouwing honorarium

Wordt in de volgende vergadering behandeld.

2.2 Financiële verordening 2018

Gedeputeerde Straat memoreert de afspraak dat dit stuk eerst in deze commissie wordt behandeld, alvorens dit aan GS wordt voorgelegd. Wat hem betreft moet een financiële verordening vooral een goede basis zijn op grond waarvan keuzes worden gemaakt, bv. bij een kadernota of bij een nieuwe bestuursperiode, zoals de indeling van programma's. Overigens is de financiële verordening vooral technisch van aard. De heer Van Wijk zal dit nader toelichten. Overigens heeft er vanmorgen reeds in die zin al een briefing plaatsgevonden. Spreker hoopt dat de discussie zich nu kan focussen op de meer politiek bestuurlijke onderwerpen, bv. of in de komende begroting als pilot met een subprogramma OV moet worden gestart.

Hij vindt het voor de hand liggen dat programmastructuren aan het begin van de periode worden vastgesteld maar naar aanleiding van de audit Mobiliteit is het goed nu voornoemde tussenstap te maken. Eerder werd gesproken over het onderscheid tussen de kadernota en de meicirculaire of de voorjaarsnota. Zelf is hij er voorstander van dat meer uit elkaar te trekken.

De heer Van Wijk geeft aan de hand van sheets een presentatie over de hoofdlijnen van de verordeningen.

- Hij verduidelijkt o.a. dat in de financiële verordening wordt verwezen naar diverse uitwerkingsnota's. Een aantal daarvan wordt momenteel geactualiseerd.
- De verordeningen vervangen ook een aantal artikelen uit de verordening interne zaken van de provincie Utrecht 2004.
- De basis voor deze verordening is de modelverordening van de VNG geweest, maar ook is gekeken naar andere verordeningen van provincies en gemeenten.
- Op 9 juli worden de verordeningen ter besluitvorming aan PS aangeboden, tegelijkertijd met de nota kapitaalgoederen en de nota reserves en voorzieningen.
- Wat betreft de splitsing tussen kadernota en voorjaarsnota, merkt hij op dat artikel 5 betrekking heeft op de kadernota, nl. de kaderstelling voor de begroting van het komend begrotingsjaar. De voorjaarsnota is in feite een tussentijdse rapportage en dat is terug te vinden in artikel 7.
- In de volgende vergadering zal de nota reserves en voorzieningen en de nota kapitaalgoederen aan de orde worden gesteld.

De heer De Brey complimenteert de ambtelijke organisatie voor de snelle wijze waarop deze verordening gestalte heeft gekregen.

- Hij suggereert in artikel 1.e van de financiële verordening te spreken over “contracten tussen twee of meer partijen”.
- Met betrekking tot artikel 1.h werd zojuist met de heer Van Essen gesproken over het aanbrengen van een scheiding tussen de auditcommissie en de commissie BEM en MME.
- In het licht van artikel 1.j (kerntaak) verwijst spreker naar de 16^e aanbeveling van de beleidsaudit, nl. de vraag of het vervoersbedrijf op afstand geplaatst zou moeten worden. De VVD kijkt in dit kader ook uit naar de evaluatie in 2019. De vraag is nl. of dit een kerntaak van de provincie is of niet.
- Wat betreft artikel 1.n dient men er volgens de VVD voor te waken dat alles als een project zou worden bestempeld. Wat is de omvang van een project? Geldt daarvoor een bepaalde maatstaf?
- De VVD volgt de lijn van de gedeputeerde om een strakkere scheiding aan te brengen tussen de voorjaarsnota en de kadernota.
- In artikel 4.1 wordt waarschijnlijk bedoeld “mutaties **van** de reserves”.
- Het autorisatieniveau lijkt spreker nu vooral een kwestie van praktische uitwerking. Mocht dat toch kritiek geven, dan kan daar bij de evaluatie worden stilgestaan.

De heer Wijntjes memoreert dat er in een voorgesprek reeds over een aantal technische punten van de verordeningen is gesproken. Ook hij complimenteert de ambtelijke organisatie met deze stukken, zij het dat deze er al veel eerder hadden moeten zijn. In die zin is er in dit huis wel sprake van achterstallig onderhoud.

Hij stelt voor in artikel 1, begripsomschrijvingen, ook het begrip “kadernota” en het begrip “voorjaarsnota” op te nemen. Het gaat hier immers om provinciale stukken die wettelijk niet geregeld zijn. Het is goed deze te omschrijven.

Hij heeft begrepen dat de voorjaarsnota enigszins vevat zit in de tekst van artikel 7, tussentijdse rapportage.

In artikel 6.7 staat dat “bij de jaarstukken de niet bestede delen van de structurele budgetten worden toegevoegd aan de algemene reserve. Incidentele budgetten kunnen maximaal eenmalig worden overgeheveld.” Het CDA is daarvan geen voorstander. Hiermee worden zaken die niet zijn gedaan, naar het vol-

gend jaar overgeheveld en dat kan jaar na jaar doorgaan. Dat is geen goede zaak. Beter is het de niet bestede gelden te laten vrijvallen en een en ander bij de eerste begrotingswijziging bv. in januari weer recht te trekken. Zo kan worden nagegaan of dat geld werkelijk nodig is, in plaats van het automatisch aan de algemene reserve van de jaarrekening toe te voegen.

Wat betreft artikel 10, schuldbeheersing, gaat het CDA ervan uit dat de rente van de schulden in de begroting is opgenomen. Wanneer het meerjarig perspectief gezond is, ook wat betreft de kosten van rente als het gaat om langlopende schulden, is zijn vraag of deze focus op schulden wel nodig is. Hij vindt het zeker zo belangrijk de focus op de meerjarenraming te leggen, vooral als het gaat om de hoeveelheid rente die moet worden betaald ten opzichte van het totale begrotingsvolume. Dat zegt veel over de flexibiliteit van de begroting.

In artikel 11.4 wordt ingegaan op de grondslagen van investeren, waardering en afschrijving. Deze worden in een nota opgenomen. In de Provinciewet artikel 2.16 lid 2 staat dat de verordening in ieder geval regels voor waardering en afschrijving van activa dient te bevatten. De vraag is derhalve of deze punten in deze verordening moeten worden geregeld. Hij stelt voor dit uit te zoeken.

Bij de kostprijsberekening wordt er geen omslagrente berekend over het eigen vermogen. Dat vindt hij te prijzen.

Bij verschillende artikelen staat: herijking van nota's 1 x per 4 jaar. Hij stelt voor op te nemen: herijking in het 1e jaar van de nieuwe statenperiode. Zo wordt het gehele financiële systeem in één keer geactualiseerd voor de daarop volgende statenperiode. De heer Wijntjes vindt dat beter dan dat dit verspreid over de vier jaar gebeurt.

Mevrouw Koster-Lejeune leest dat er binnen het programma 10% overschrijding mogelijk is door GS. De 10% kan echter nogal per programma verschillen. Zo gaat er in het programma Mobiliteit veel meer geld om dan in andere programma's en dan levert 10% een heel ander bedrag op.

Discussie is er geweest over deelprogramma's van het programma Mobiliteit, bv. fiets, OV, wegen. De PvdA wil graag borgen dat er geen verdeling en uitwisseling van de 10% over die belangrijke deelprogramma's plaatsvindt. Het lijkt er nu op dat de overschrijding van 10% niet per deelprogramma geborgd wordt.

De indeling programma's en portefeuillevdeling lijkt logisch maar ook ingewikkeld, gezien de huidige portefeuillevdeling.

De PvdA heeft ook wat moeite met de omvang van de reserves. Deze kunnen nu maar steeds verder aangroeiën. Vorig jaar kwam het totaal aan reserves, inclusief de bestemmingsreserve, uit op een half miljard euro. PS mogen daar echter niets van vinden. De PvdA vindt dat principieel onjuist. Hoe kan daar democratischer mee om worden gegaan?

De heer Ijssennagger vindt het vreemd dat de commissie BEM op 2 juli voorkomt in het besluitvormingstraject, immers, deze auditcommissie is een volwaardige commissie. BEM kan wat de PVV betreft in dit besluitvormingsproces worden overgeslagen.

Aangegeven wordt dat het gebruikelijk is om de programma-indeling te laten aansluiten op de portefeuillevdeling van GS. De PVV wijst erop dat PS het hoogste orgaan is en PS dienen de programma-indeling vast te stellen. De portefeuillevdeling zou daar dan weer op moeten aansluiten. Hij pleit in die zin voor een omgekeerde volgorde.

Hij begrijpt niet waarom er sprake is van een subprogramma OV en niet van een volwaardig programma OV. Wat is het verschil daar tussen?

De PVV heeft nooit begrepen waarom de voorjaarsnota en de kadernota zijn samengevoegd, daar het om twee heel verschillende stukken gaat. Hij zou dat volledig willen scheiden, ook qua behandeling.

De artikelen 6 en 7 zijn volgens spreker niet helemaal in evenwicht. In artikel 6 staat dat GS vooraf PS informeren, als op basis van alle beschikbare informatie verwacht wordt dat lasten dreigen te over- of onderschrijden. In artikel 7, lid 3 staat dat in de tussentijdse rapportage alleen afwijkingen groter dan 10% worden toegelicht. Hij zou dat als volgt willen wijzigen "In de tussentijdse rapportage worden gerealiseerde dan wel verwachte afwijkingen groter dan 10% toegelicht etc."

Mevrouw De Haan memoreert dat er in het vooroverleg gesproken is over de wettekst en wat daarvan de betekenis is. O.a. werd gediscussieerd over artikel 2, indeling van de programma's. Volgens de ChristenUnie moet deze tekst volstrekt helder zijn. Andere provincies trekken artikel 2 nogal eens uit elkaar. Waar mogelijk moet de duidelijkheid worden bevorderd.

Evenals de PvdA wijst de ChristenUnie op de 10% overschrijding en onderschrijding. Zij begrijpt het percentage maar het gaat dan wel om enorme budgetverschillen. Vooral bij het programma Mobiliteit gaat het om zeer grote bedragen. Haar fractie zoekt naar wat meer onderscheid tussen de zeer grote en kleinere programma's. Haar fractie staat achter de knip tussen kadernota en voorjaarsnota. Dat zou heel duidelijk in artikel 7 moeten worden benoemd.

De heer De Droog sluit aan bij eerdere complimenten over voorliggende stukken. Uit de voorbespreking bleek hem dat vooral het juridisch kader leidend is geweest bij het opstellen van de stukken. D66 vindt het ook belangrijk dat de gebruikers in dergelijke stukken centraal staan. Er moet voldoende helderheid, scherpheid en samenhang met andere stukken worden aangebracht zodat gebruikers dit zich snel eigen kunnen maken. D66 zou de algehele samenhang onderdeel van dit soort documenten willen maken zodat gebruikers daar altijd weer op kunnen terugvallen. Dit vergroot de toegankelijkheid.

Artikel 2 wekt de suggestie dat er 1 x per 4 jaar doelen worden vastgesteld. D66 pleit dienaangaande voor meer scherpheid.

Gesproken is over de onder- en overschrijding, zie artikel 6, autorisatieniveau. D66 vindt het belangrijk na te gaan ten opzichte waarvan die onder- of overschrijdingen worden getoetst. Dit verdient expliciete aandacht.

Het CDA wil graag aan het begin van de statenperiode een herijking van alle stukken zien. D66 vindt dat niet noodzakelijk. Dat gaat wellicht teveel in de richting van een coalitie versus oppositieachtige benadering.

De heer Wijntjes wijst erop dat hij die bedoeling in het geheel niet heeft. Het gaat hem erom dat alle spelregels op één moment op een efficiënte manier worden herijkt.

De heer De Droog ziet geen noodzaak van herijking op één moment.

De PvdA vroeg aandacht voor de reserves. D66 meent dat het nu mogelijk wordt dat partijen, met alle documenten die nu worden aangeleverd in de P&C cyclus, daar meer op kunnen gaan sturen.

D66 vraagt of deze verordening ruimte biedt om de vorm van financiële rapportage vast te leggen, bv. dat PS meer in open termen richting buitenwereld willen gaan rapporteren (open data op het gebied van financiën).

De heer Van Essen sluit zich ook aan bij de complimenten richting ambtelijke organisatie wat betreft het opstellen van deze stukken.

Hij ondersteunt het standpunt van de PVV dat bespreking van deze stukken in deze commissie voldoende is, gezien de afspraken die er gemaakt zijn over de werkverdeling tussen de auditcommissie en de commissie BEM. GroenLinks kan zich ook vinden in het splitsen van de kadernota en de voorjaarsnota maar ook in het pleidooi van D66 voor meer gebruiksvriendelijkheid van de documenten.

Wat betreft de structuur en de samenhang van de verschillende financiële stukken, moeten niet alleen de kadernota en de begroting worden meegenomen, maar ook MIB, MOB, nota kapitaalgoederen e.d. GroenLinks wil graag in deze verordening beschrijven hoe deze met elkaar samenhangen en wat wordt waarin geregeld.

De meerjarige financiële planning verdient volgens GroenLinks meer aandacht. Hoe wordt dat geborgd?

In artikel 2.1 staat "PS stellen zo nodig bij aanvang van een nieuwe statenperiode.....". De woorden "zo nodig bij aanvang van een nieuwe statenperiode" dienen z.i. te vervallen. PS stellen vast en bepalen zelf wel wanneer dat gebeurt. Het ligt voor de hand dat bij aanvang van een nieuwe statenperiode te doen, maar men dient dat niet vooraf te limiteren.

Artikel 2.2 heeft in feite geen betrekking op de indeling van programma's maar meer op de indeling van de financiële stukken. Beter is het dit deel te verplaatsen naar artikel 4 (inrichting begroting en jaarstukken).

Volgens deze verordening zijn er geen subprogramma's, terwijl daarover meermalen is gesproken. GroenLinks vindt het verstandig daarover iets op te nemen, bv. in artikel 1. Mochten PS besluiten tot het instellen van subprogramma's, dan moet er aandacht aan de autorisatie worden besteed. Die mogelijkheid moet wel in deze verordening worden opgenomen.

In artikel 6 wordt het onderscheid tussen exploitatielasten en nieuwe investeringen, en lasten die daarmee samenhangen, niet expliciet genoemd. GroenLinks sluit in deze aan bij het advies van de auditcommissie Mobiliteitsfinanciën om dat wél expliciet te vermelden. Voorts mist GroenLinks de link met de prestaties. Uitsluitend worden de financiële cijfers vermeld maar de prestaties en de maatschappelijke effecten per jaar komen in artikel 6 niet naar voren. Dat moet alsnog worden genoemd.

De auditcommissie Mobiliteitsfinanciën had aandacht voor de vraag hoe PS een betere sturingsmogelijkheid zouden kunnen krijgen. Hoe wordt voorkomen dat autorisatie op een te hoog niveau ligt, met name wat betreft de zeer omvangrijke programma's? Vanaf welk investeringsbedrag is er sowieso een PS besluit nodig? Wellicht wordt dat vermeld in de nota kapitaalgoederen maar GroenLinks pleit ervoor dat ook in dit document te vermelden.

In artikel 6.4 gaat het uitsluitend om het informeren van PS, terwijl de 10% per programma zeer verschillend van omvang kan zijn. Gaat het om het programma Mobiliteit, dan kan het zo maar om een afwijking van € 25 miljoen gaan. GroenLinks waardeert de poging om PS een rol te geven in de autorisatie maar betwijfelt of de huidige formulering wel de beste is. Dat verdient nadere uitwerking.

GroenLinks vraagt om meer uitleg over artikel 6.7. Worden overblijvende middelen altijd automatisch aan de algemene middelen toegevoegd? In de afgelopen jaren hadden veel programma's met onderbesteding te kampen. Hoe zou dit dan zijn beslag hebben gekregen? Zouden er dan vele tientallen miljoenen euro's vanuit het programma Mobiliteit naar de algemene middelen zijn overgeheveld, mocht de nu voorgestelde werkwijze toen zijn toegepast?

Bij artikel 7 horen bij de voortgang ook de prestaties genoemd te worden.

Met het oog op artikel 12 wil ook GroenLinks nader weten hoe PS meer grip kunnen krijgen op de ontwikkeling van de reserves en hoe dat in dit stuk wordt geborgd.

Gedeputeerde Straat constateert dat er veel suggesties zijn gedaan om onderdelen van deze verordening nader te duiden, ook om de gebruikersvriendelijkheid te vergroten. PS zijn één van de gebruikers. Hij stelt de suggesties van deze commissie dan ook zeer op prijs. Hij zegt toe dat hij de gedane suggesties rustig zal bekijken en dienaangaande een goede afweging zal maken. Hij zal de resultaten daarvan aan deze commissie terugkoppelen. Mochten suggesties niet door GS worden overgenomen, dan zal hij dat onderbouwen.

De commissie gaf breed aan dat er een heel duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen kadernota en voorjaarsnota, wellicht nog duidelijker dan nu wordt aangegeven. Hij zal dat nagaan. Spreker kan zich wel voorstellen dat beide documenten in de toekomst apart worden behandeld maar nog niet in dit jaar. Spreker licht toe dat het nu om een algemene verordening gaat, maar dat vooral de afspraken hoe en wanneer documenten ten behoeve van PS worden opgeleverd van belang zijn. Dit kan per periode nader worden gepreciseerd. Nu kunnen er zaken worden voorbereid die in de volgende periode hun beslag kunnen krijgen maar dit jaar is het beter te roeien met de riemen die men heeft.

Gevraagd werd naar de praktische uitwerking van het autorisatieniveau. Hij begrijpt heel goed dat, wanneer er 10% wordt afgesproken, dat voor het programma Mobiliteit een geheel andere impact heeft dan voor een klein programma. Om die reden is er ook een minimum opgenomen, zodat men niet voor hele kleine bedragen naar PS hoeft te gaan. Het is een zoektocht hoe dit het beste kan worden vormgegeven. Spreker heeft de suggestie gedaan om met een subprogramma te gaan werken. Inderdaad kan het programmaniveau worden gewijzigd maar het is een goede gewoonte dat te doen aan het begin van een nieuwe bestuursperiode. Hij stelt voor die wijziging nu dan ook niet te doen maar dit kan wel onderdeel zijn van het eindgesprek over de inrichting van de begroting. Om die reden wordt er nu een tussenstap voorgesteld in de vorm van een subprogramma OV, om te ervaren hoe dat in de praktijk functioneert. Het voordeel is dat het autorisatieniveau gemakkelijker kan worden opgelost met een subprogramma maar het nadeel is dat dit ten koste kan gaan van de inhoudelijke integraliteit van een programma.

De heer De Brey kan zich vinden in een experiment maar het is zaak dat niet de gehele begroting op z'n kop wordt gegooid. In artikel 8.2 BBV staat: "een programma is een samenhangend geheel van activiteiten". Dat ondersteunt z.i. de visie van de gedeputeerde. Wellicht biedt dit een anker.

De heer Ijssennagger vraagt wat de gedeputeerde onder een subprogramma verstaat.

Gedeputeerde Straat is bereid dit nader in deze verordening te duiden. Door het programma bijeen te houden, wordt de integrale opgave van de mobiliteitsvraag overeind gehouden. Subprogramma's kunnen werken door het autorisatieniveau nader af te bakenen. Een subprogramma OV krijgt dan bv. een apart autorisatieniveau waardoor PS daar beter op kunnen sturen.

De heer Ijssennagger gaat ervan uit dat de besluitvorming over een subprogramma identiek is aan dat over een volwaardig apart programma. Dat wordt door de gedeputeerde bevestigd. Hij wil echter voorkomen dat de volledige programmastructuur wordt gewijzigd, immers, discussie zou dan ook kunnen gaan plaatsvinden over de vraag of ook andere programma's in subprogramma's of aparte programma's uiteen moeten vallen. Die discussie wil hij nu nog niet voeren, en om die reden heeft hij een tussenstap voorgesteld.

De heer Ijssennagger heeft wel degelijk de wens om de programmastructuur om te gooien. Nu wordt er in de begrotingsbehandeling vaak gesproken over 10.000, 20.000 of 30.000 euro, terwijl dat binnen een programma zit. Discussie daarover is overbodig. Om de discussie in een begrotingsbehandeling zuiver te houden, zijn er veel meer programma's dan nu nodig en moet die structuur wel degelijk worden omgegooid.

De heer Van Essen sluit aan bij de oproep van de gedeputeerde dat het opknippen van programma's grote risico's heeft. GroenLinks onderkent dat ook. Zijn fractie kan wel leven met een subprogramma maar dat moet dan wel goed in deze verordening worden verankerd.

Het mobiliteitsprogramma en de middelen daarvoor zijn voor een periode van 10 jaar vastgesteld, terwijl een begroting slechts 1 jaar beslaat. Hij zou willen afspreken de begroting als een moment te gebruiken om te gaan herprioriteren, indien noodzakelijk. Het gaat erom hoe de middelen door de tijd heen worden verdeeld om de doelen te kunnen behalen. Zo kunnen PS meer grip krijgen op de financiële prioritering.

Gedeputeerde Straat is graag bereid na te gaan hoe PS daarin het best kan worden gefaciliteerd. Hij is er niet van overtuigd dat dit kan door veel meer programma's te maken maar deze financiële verordening maakt het wel mogelijk. Een en ander moet wat hem betreft later worden besproken.

Er zijn programma's die een langere looptijd dan vier jaar hebben. Dat vraagt om politiek commitment maar er moet wel de mogelijkheid van bijstelling blijven bestaan.

De heer Wijntjes erkent dat het mobiliteitsprogramma een looptijd van tien jaar heeft maar bij de vaststelling van het programma wil dat niet zeggen dat de middelen ook al voor tien jaar zijn belegd. De middelen voor het mobiliteitsprogramma worden jaarlijks vastgesteld en daar moet geen misverstand over bestaan. Dat betekent dat afwijkingen altijd mogelijk zijn. Opsplitsing van een programma geeft risico's maar ook nu bevat het programma grote risico's. Een trambedrijf zou in zo'n omvangrijk programma, met zeer veel financiële middelen, verloren kunnen gaan omdat er onvoldoende focus is. Voor alle onderdelen van het programma Mobiliteit is voldoende aandacht nodig. Het is een goede gedachte om nu met een subprogramma te experimenteren teneinde na te gaan hoe de focus op de bijzondere onderdelen van een portefeuille kan worden versterkt.

De heer Van Essen leest in het voorstel een ondergrens van een € ton en een bovengrens van 10%. Hij kan zich voorstellen dat naast de 10% ook een absoluut bedrag wordt genoemd. Zo kan worden omgegaan met de grote verschillen in omvang van programma's.

Mevrouw Koster-Lejeune deelt mede dat de PvdA zich bij die suggestie kan aansluiten.

De gedeputeerde neemt de laatste suggestie van de heer Van Essen graag mee.

Hij komt terug op de suggestie van de heer Wijntjes om alle documenten bij aanvang van een nieuwe bestuursperiode te herijken. Er is niet gekozen voor herijking gedurende elke bestuursperiode. Beter is dat ook los te koppelen van de periode rondom de verkiezingen. Het is overigens nog maar de vraag of herijking van de vele documenten in een keer wel haalbaar zal zijn, temeer daar er in een nieuwe bestuursperiode ook veel nieuwe statenleden zijn. Wel is het belangrijk dat het proces optimaal wordt gefaciliteerd.

Hij kan zich wel vinden in de suggestie van de heer Van Essen om de tekst zo aan te passen dat “bij aanvang statenperiode” komt te vervallen. PS en GS kunnen beter onderling regelen wat het beste ritme daarvoor is.

Het punt van de reserves neemt hij mee. Kennelijk hebben PS zorg of zij de stand van de reserves kunnen beïnvloeden. Zijn gedachte is dat PS daar altijd over gaan, gelet op het budgetrecht van PS. Hij zal nagaan of aanpassingen wellicht mogelijk zijn.

De suggestie om de gebruikers een meer centrale plek in het document te bieden neemt hij zeker over. Hij zal nagaan hoe daar vorm aan kan worden gegeven.

De heer Ijssennagger vraagt of besluitvorming over dit document in de commissie BEM of in de auditcommissie gaat plaatsvinden.

De voorzitter staat op het standpunt dat besluitvorming in de auditcommissie dient plaats te vinden, gelet op het financieel technische karakter van het stuk. Hij weet echter niet of GS in staat zijn om op 18 juni een tweede versie aan te leveren.

De heer Van Essen doet de suggestie om over dit punt wellicht een korte gecombineerde vergadering voor BEM en de auditcommissie te houden.

De voorzitter zegt toe dat hij dit met de griffie zal bespreken.

2.3 Controleverordening

De heer Wijntjes begrijpt dat de controleverordening ervan uit gaat dat de accountant zich uitsluitend beperkt tot de jaarrekeningcontrole. Zo nodig kan er een andere accountant worden ingehuurd voor specifieke zaken. Dat is op zich niet onlogisch. Echter, deze commissie is ook bezig met de aanbesteding van de accountantsfunctie. Vindt deze commissie dat de accountant zich tot de jaarrekeningcontrole moet beperken of moet hij zich ook bezighouden met andere zaken, zoals SiSa? Dat maakt veel uit voor de scope.

De heer De Brey verwijst naar artikel 8, waar o.a. het volgende staat: “Indien de accountant bij de controle majeure afwijkingen constateert...” Zijn vraag is wat onder “majeure afwijkingen” moet worden verstaan.

De voorzitter licht toe dat de SiSa controle tot nog toe wordt meegenomen in de controle van de accountant, aangezien het gaat om een uitvloeisel van de jaarrekening.

Wanneer er afwijkende opdrachten zijn, wil ook de accountant wel een andere accountant inschakelen, om zo de onafhankelijkheid te kunnen waarborgen.

De heer Wijntjes stelt voor de tekst van artikel 8 als volgt aan te passen: “de jaarrekeningcontrole en de direct daarmee samenhangende overige controles.” De uitwerking daarvan kan vervolgens aan deze commissie worden teruggekoppeld. De scope van de controle moet wel worden gedeeld.

Mevrouw De Haan verwijst naar de goedkeuringstoleranties en de rapporteringstoleranties in het document. Deze moeten helder zijn, alvorens de aanbesteding accountant in gang wordt gezet.

Afgesproken wordt dat de voorbereidingsgroep aanbesteding accountant deze punten in het voorstel zal meenemen. De heer Wijntjes is er op tegen om op dit terrein te veel eigen beleid te gaan ontwikkelen. Hij wil zoveel mogelijk aansluiten bij staand beleid.

De griffier verwacht dat er in de volgende vergadering een voortgangsbericht de procedure aanbesteding accountant kan worden gepresenteerd.

De voorzitter komt terug op de vraag van de heer De Brey wat onder “majeur” moet worden verstaan. Dat hangt af van de controlenormen. Worden deze aangescherpt, dan wordt majeure wat kleiner. De heer De Brey vindt dit geen antwoord op zijn vraag, maar toch is hij daarmee tevreden.

De voorzitter rondt de bespreking van deze verordening af. Aandacht zal nog worden besteed aan de scope maar het document behoeft niet meer in deze commissie te worden besproken en kan door naar PS als sterstuk.

2.4 Keuze businesscase naar aanleiding van managementletter 2017

De heer Van Essen constateert dat er wordt gesproken over een businesscase naar aanleiding van de managementletter. Echter, z.i. ging het om een keuze van het onderwerp dat bij de methode Duisenberg/Germs zou worden behandeld. Hij vraagt wie zich daar wanneer over gaat buigen.

De heer Wijntjes vindt de term businesscase in dit verband eveneens vreemd en verwarrend.

De griffier wijst erop dat de term businesscase was opgenomen in de agenda van december van de subcommissie voor de jaarrekening. Dit punt werd doorgeschoven naar deze auditcommissie.

De heer Van Wijk licht toe dat dit punt voortkomt uit de managementletter van de accountant en dat dit betrekking heeft op het EHP/SAP systeem. De accountant vroeg hier extra aandacht voor, o.a. voor de beveiliging en hoe dat doorwerkt op de controlewerkzaamheden van de accountant.

In de vergadering van september zal daarover een stuk worden gepresenteerd en zal met deze commissie worden besproken hoe daarmee moet worden omgegaan.

De heer Van Essen stelt voor de keuze van het onderwerp voor de methode Duisenberg/Germs aan de termijnagenda toe te voegen. Aldus wordt besloten.

Agendapunt 2.4 wordt inhoudelijk in de volgende vergadering behandeld.

3. SLUITING

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.